

Het feest

Van Elizabeth Day verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Steen, papier, schaar

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Elizabeth Day

Het feest

Vertaald uit het Engels
door Eefje Bosch

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 4876 1

© 2017 Elizabeth Day

© 2019 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,

Amsterdam en Eefje Bosch

Oorspronkelijke titel *The Party*

Oorspronkelijke uitgever 4th Estate

An imprint of HarperCollinsPublishers

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie © Rodney Smith

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Jasper

Partij

Zelfst. nw.

1. Een geanimeerde bijeenkomst van genodigden, doorgaans gepaard gaand met eten, drinken en vermaak.
2. Een formeel aangesteld politiek gezelschap dat deelneemt aan verkiezingen en probeert een regering te vormen of daaraan deel te nemen, bijv. 'factie', bijv. 'het verkiezingsmanifest van de partij'.
3. Een persoon of personen met hetzelfde standpunt bij een contract of discussie, bijv. 'de schuldige partij'.

I

De verhoorkamer is klein en vierkant. Een tafel, drie plastic stoeltjes, een hoog, matglazen raam met een vuile ruit, tl-verlichting; een groezelig gele schaduw over ons gezicht.

Twee bekertjes thee: één voor de politieagente, één voor mij. Wit van de melk en met twee klontjes suiker. Te veel melk, maar het is niet aan mij daar iets van te zeggen. De rand van mijn bekertje zit vol inkepingen omdat ik in het plastic heb zitten bijten.

De muren zijn gebroken wit. Ze doen me denken aan die van de squashbanen van het RAC op Pall Mall, waar ik nog maar een paar dagen geleden een tegenstander heb ingemaakt die in de clubranglijst een aantal plaatsen boven me stond. Het was een bankier. Rood gezicht. Korte slobberbroek. Verrassend slanke bovenbenen. Ik had hem redelijk vlot verslagen: serveren, kappen, smashes. Het rubberen geluidje van de bal als die tegen het beton aan ketste, een donkergroene punt aan het eind van elke rally. Gekreun. Gevloek. Uiteindelijk nederlaag. Agressie, door vier muren ingedamd.

Op het politiebureau hangt een vergelijkbare sfeer: een soort opvliegende mannelijkheid, hoewel slechts één van de twee agenten door wie ik word verhoord een man is. De vrouw heeft duidelijk de rol van *good cop* gekregen. Zij was het die me de thee aanbood, die zei dat het me goed zou doen. Ook de twee suikerklontjes waren haar idee. 'U weet wel,' zei ze, terwijl ze me aankeek, 'zo na de schok.'

Inderdaad had ik de politie vanochtend niet bij me op de stoep verwacht. Dit is pas de tweede keer in mijn negenendertig jaar dat ik door de autoriteiten word ondervraagd. In beide gevallen was het vanwege Ben. Wat eigenlijk vreemd is, als je bedenkt dat hij mijn beste vriend is. Je zou denken dat beste vrienden beter voor elkaar zorgen.

De agente is klein met ronde schouders en een vriendelijk gezicht vol sproeten. Haar haar is geverfd in die onbestemde kleur waar vrouwen van middelbare leeftijd zo'n onverklaarbare voorliefde voor hebben, bruin noch blond maar iets ertussenin. Een soort beige. Broos aan de punten.

Haar collega is lang. Zo'n man van wie vooral de lengte je blijft. Hij bukte zich toen hij de kamer binnenkwam, met een stapel papieren in handen die de kleur van supermarktham hadden. Grijs pak met een witte vlek op de revers. Tandpasta, misschien. Of een achtergebleven veeg babyontbijt. Hij is begin dertig, vermoed ik.

Met zijn tweeën zitten ze tegenover me aan tafel, met hun rug naar de deur. De stoelen hebben een voorgevormde zitting en een brievenbusvormige gleuf in de rug. Die stoelen stapelden we altijd op bij schoolvergaderingen en eindejaarsconcerten op Burtonbury. Een eeuwigheid geleden, en toch als de dag van gisteren. Soms lijkt het nog geen minuut geleden. Potloodslijpsel en rubberen gympen, de vervaagde afdruk van een sportschoen op de hoge plint van het leslokaal. Slaapzalen met ingezakte bedden. Een springveer die kraakte als een jongen zich in zijn slaap omdraaide. Dat continue gevoel van onbehagen. Dat was nog voor ik Ben leerde kennen, uiteraard. Voordat hij me redde van mezelf. Sindsdien zijn we elkaar blijven redden.

Aan één kant van de tafel staat een grote bandrecorder. Te groot, eigenlijk. Ik vraag me af waarom hij zo groot moet zijn. Of sterker nog, waarom de politie er nog steeds op staat cassettebandjes te gebruiken in dit gedigitaliseerde tijdperk van soundclouds, podcasts en iTunes.

Een advocaat heb ik geweigerd. Deels omdat ik geen zin heb het benodigde bedrag neer te tellen voor een goede en ook omdat ik weet dat Ben, gezien de omstandigheden, niet gaat betalen, en ik geen zin heb te worden opgezadeld met een snotneus van de rechtsbijstand die van toeten noch blazen weet. Lucy's ouders gaan denk ik ook niet over de brug komen. Na alles wat er is gebeurd, vermoed ik dat mijn schoonfamilie niet geneigd is om te helpen.

‘Goed dan,’ zegt de vrouw, met haar handen ineengevouwen voor zich. Korte nagels met blanke lak. Een piepklein inktvlekje op het zachte deel tussen duim en wijsvinger. ‘Zullen we beginnen?’

‘Prima.’

Beige Haar drukt op een knop van het enorme opnameapparaat. Er klinkt een lange, harde piep. ‘Dit verhoor wordt opgenomen op bureau Tipworth, Eden Street in Tipworth. De datum is 26 mei 2015. De tijd is 14 uur 20. Ik ben rechercheur Nicky Bridge.’ Ze werpt een vluchtige blik op haar collega, die zich vervolgens ook identificeert voor de geluidsband.

‘Ik ben rechercheur Kevin McPherson.’

‘Meneer Gilmour,’ zegt ze, met haar blik op mij gericht, ‘zou u zich alstublieft met uw volledige naam en geboortedatum willen voorstellen?’

‘Martin Gilmour, 3 juni 1975.’

‘Mag ik jij zeggen?’

‘Ja.’

Ze schraapt haar keel. ‘Je hebt een advocaat aangeboden gekregen en geweigerd – klopt dat, Martin?’

Ik knik.

‘Voor de band, graag.’

‘Ja.’

Er valt een stilte. Grijs Pak rommelt wat in zijn papieren. Hij brengt zijn hoofd omlaag. Hij kijkt me niet aan. Dat vind ik op een merkwaardige manier verontrustend, het idee dat ik zijn aandacht niet waard ben.

‘Goed, Martin,’ zegt Beige Haar. ‘Laten we bij het begin beginnen. Vertel eens wat er allemaal is gebeurd op de avond van 2 mei. Het feest. Jullie waren er al voor de rest van de gasten arriveerde, klopt dat?’

‘Ja,’ zeg ik. ‘Ja, dat klopt.’

En dan begin ik te vertellen.

Het begint met een deur van de Tipworth Inn die niet open wilde.

2 mei

Tipworth Premier Inn, 17.30 uur

‘Ik snap niet dat we niet bij hen thuis konden slapen,’ zei Lucy, terwijl ze het plastic pasje in de sleuf stak. ‘Ze hebben niet bepaald te weinig kamers.’

Het lampje onder de deurklink bleef halsstarrig rood knipperen. Lucy probeerde het nogmaals, duwde ongeduldig het pasje erin en trok het er te snel weer uit. Ik zag dat ze geïrriteerd raakte maar dat niet wilde laten zien – die duidelijk zichtbare, rode vlek in haar nek; de rechtgetrokken schouders; de concentratie, het puntje van haar tong net zichtbaar tussen haar lippen. Ik zag haar nog een aantal onhandige pogingen doen en raakte steeds geïrriteerder. Van wie was ook alweer die definitie van domheid: telkens hetzelfde blijven doen, maar een ander resultaat verwachten? Aristoteles? Rousseau?

‘Kom,’ zei ik, toen ik het niet meer uithield. ‘Laat mij maar even.’ Ik pakte het plastic pasje, met het zweet van haar vingers er nog op, en stak het in de sleuf, waar ik het een paar tellen in liet zitten alvorens het eruit te trekken. Het lampje sprong op groen. De deur ging met een klik open.

‘Dat was precies hetzelfde als wat ik deed,’ sputterde ze.

Ik glimlachte en gaf haar een aai over haar arm. Haar pupillen werden een fractie kleiner. Nauwelijks waarneembaar.

‘Zo, daar zijn we dan,’ zei ze te opgewekt.

We rolden onze koffers de standaardsuite in. De term suite was wel erg rooskleurig. De vloer werd bijna geheel door een tweepersoonsbed in beslag genomen. Boven het hoofdeinde hing een scheve reproductie van een slechte aquarel van dames aan het strand. Naast de televisie stond een waterkoker en een jamptje vol theezakjes. Eromheen lagen plastic melkcupjes, alsof ze door een onzichtbare golf waren opgetild en daar achtergelaten, als kiezelstenen op de kust.

Lucy ontwarde meteen het snoer en nam de waterkoker mee naar de badkamer om hem onder de kraan van de wastafel te vullen. Waar ze ook komt, dat is het eerste wat ze doet. Op al onze reizen naar het buitenland neemt ze een doosje Engelse theezakjes mee.

Ik ging op de rand van het bed zitten, voelde de wrijving van de kunstvezels tegen mijn kakibroek en trok mijn loafers uit. Ik keek op mijn horloge: 17:37. Ben wilde ons om zeven uur bij hem thuis hebben om voor het feest nog een drankje te drinken, dus we hadden nog ruim een uur. Ik zakte achterover in de kussens en deed mijn ogen dicht, terwijl ik Lucy hoorde rommelen: het water opzetten en haar koffer openritsen, haar ruisende avondjurk uitpakken en hem in de badkamer ophangen waar ze zo dadelijk, wist ik, een bad met heet water zou laten vollopen in de hoop dat de kreukels er door de stoom op magische wijze uit zouden verdwijnen.

Dat zijn de dingen die je in de loop van een huwelijk leert: de gewoontes van de ander. Het stap voor stap ontdekken van aangeleerde maniertjes, die van innemende trekjes langzaam verworpen tot zinloze, stompzinnige, onlogische, obsessieve en op den duur gekmakende handelingen. Alleen de ander merkt ze op en kan, omdat ze maar blijven opduiken, tot aan de rand van waanzin worden gedreven.

‘Ik bedoel, hoeveel kamers denk je dat ze precies hebben in hun nieuwe villa?’

Ik reageerde niet op de vraag, in de hoop dat ze zou denken dat ik sliep.

‘Ik weet dat je wakker bent, Martin. Ik zie het. Je oogleden knip-
peren.’

Godallejezus.

‘Sorry,’ zei ik en ik ging rechtop zitten. ‘Ik heb geen idee.’

‘Nou, vast meer dan genoeg. En je bent ook nog eens zijn oud-
ste vriend.’

‘Mmm.’

Het water kookte, de onderste helft van de spiegel besloeg door
de condens.

‘Is er iets tussen jullie gebeurd?’

‘Nee, zeg.’

Strikt genomen was dat niet helemaal waar, maar in dat stadium
vond ik niet dat ze het hele verhaal hoefde te weten. Dan zou ik te
veel moeten uitleggen en heel eerlijk gezegd had ik daar de energie
niet voor. Er waren dingen die mijn vrouw – mijn gedweë, lief-
devolle vrouwtje – nooit zou begrijpen over de band tussen twee
mannen.

‘Ze hebben een hoop familie te logeren.’ Ik maakte mijn broek
los om me te verkleden. ‘Niet alleen van Ben maar ook van Serena.
Volgens mij wilde Ben ons dat niet aandoen.’

Lucy kwam naar me toe, met een kop thee in haar hand. Ze hield
haar hoofd scheef. Met vochtige bruine ogen keek ze me verwach-
tingsvol aan. Er trilde een spiertje in de paarsige halve cirkel onder
haar linkeroogkas, zoals altijd wanneer ze nerveus was. Ze legde
haar vrije hand aarzelend op mijn onderrug. Ik rook haar rozenpar-
fum. Vroeger vond ik die geur altijd uiterst charmant. Hij was net
als Lucy bescheiden en onopvallend. Die avond sloeg hij op mijn
keel. Te zoet. Te zepig.

‘Sorry, ik ben...’

Lucy liet haar hoofd hangen en trok haar hand terug. ‘Natuur-
lijk.’ Ze draaide zich van me af. ‘Alleen...’ Ik zag haar afwegen of ze
moest zeggen wat ze dacht. ‘Het is al maanden geleden.’

Daar gaan we weer.

‘O ja?’

Ze knikte.

‘Ik heb veel aan mijn hoofd gehad. Dat nieuwe boek.’

Ik had zojuist een dik manuscript over het postimpressionisme bij mijn uitgevers ingeleverd. Die waren niet bepaald enthousiast over het idee geweest, maar mijn agent had hen overgehaald. Hen erop gewezen dat er een belangrijke overzichtstentoonstelling van Manet zat aan te komen in het Tate en wie kon daar nou beter het gezaghebbende werk over schrijven dan de alom gerespecteerde kunstcriticus Martin Gilmour? Ik had wel iets van een reputatie. Door mijn vijf jaar eerder uitgegeven eerste boek *Kunst: ja, en?* had ik me gevestigd als een enfant terrible van de kunstwereld, de criticus die hardop van bullshit durfde te spreken en het beestje altijd bij de naam noemde.

In werkelijkheid was de inhoud niet bepaald controversieel. De titel was het idee van mijn agent. Ere wie ere toekomt: het liep als een malle. Het werd zo’n boek dat mensen hun trendy vrienden met kerst cadeau doen. Ik heb het op het toilet zien liggen van een fantastisch, stijlvol designhuis (vliesgevels en studeerkamers in de kelder). Ik weet vrijwel zeker dat niemand het van begin tot eind gelezen heeft. Behalve Lucy dan. Lucy is uiterst loyaal. Altijd al geweest.

We hebben elkaar dertien jaar geleden ontmoet toen ik bij de *Bugle* werkte, de kwaliteitsavondkrant van Londen (hoewel er, toegegeven, op dat punt nog geen concurrentie was. De gratis krantjes en de ochtend-*Metro* kwamen later pas). Daar had ik mezelf naar binnen weten te werken als plaatsvervanger voor de chef kunstredactie die met zwangerschapsverlof was en Lucy was er de secretaresse. In die tijd mocht je nog roken op kantoor, iets wat ik regelmatig en weloverwogen deed, me er terdege van bewust dat een trekje van een sigaret mijn jukbeenderen goed deed uitkomen, mocht er iemand mijn kant op kijken.

Lucy viel me wekenlang niet op. Ze bestond als prettige, vage

vlek aan de rand van mijn gezichtsveld. Het was een mollig, niet onknap meisje met een uilenbrilletje en halflang bruin haar dat krulde noch steil was, maar iets onbevredigends ertussenin. Haar haar, zou ik later ontdekken, was een bron van constante frustratie. Er hoefde maar regen vanuit een nog intacte grijze wolk te dreigen of de punten begonnen al te kroezen. Op vochtige dagen droeg ze haar haar in een fluwelen scrunchie omhoog, zoals vroeger de hertogin van York. Vreemd genoeg viel ze altijd heerlijk uit de toon. Ze droeg een zwerige bloemenjurk wanneer alle anderen een nauwsluitende kokerrok droegen. Ze liep op mannengaatjesschoenen en had volle, futloze wenkbrauwen. Ze kwam uit een andere tijd. Een deel van haar komt dat nog steeds. Ik ben er nooit achter gekomen welke tijd precies. Het zou kunnen dat die nog niet is uitgevonden.

Maar goed, destijds had ze nog niet echt indruk gemaakt, ze was gewoon iemand die de telefoon aannam en je begroette als je het kantoor binnenwandelde. Die zo nu en dan thee rondbracht. Eén keer zag ik haar met glanzend zwartgelakte nagels van haar lunchpauze terugkomen en dat had kort mijn interesse gewekt. Daar zit meer in dan ik dacht, schoot er door me heen. Maar toen vergat ik het weer en draaide ik me naar mijn toetsenbord om er vijfhonderd woorden aan gebeuzel uit te rammen over de nieuwste ondraaglijk pretentieuze afstudeershow op Central Saint Martins of een weinig talentvolle Hollywoodactrice die de eigenaar van de krant in haar klauwen had.

Pas in mijn tweede, of misschien wel derde maand daar maakte Lucy enige blijvende indruk.

Ik was door Ian, de redacteur van mijn rubriek, gevraagd een stuk in elkaar te draaien over de terugkeer van 'de Amerikaanse literaire canon'. Er was een of andere onbeduidende kapstok, als ik me goed herinner – het debuut van een gespierde, jonge auteur die als de nieuwe Tom Wolfe was binnengehaald. Ik had geprobeerd het stuk aan een gewillige freelancer uit te besteden, maar het was vlak voor kerst geweest en omdat al mijn vaste krachten

bezet waren had ik besloten het er zelf op te wagen.

Ik zat aan mijn bureau met Ian te bespreken wie daar allemaal bij moesten worden opgenomen.

‘Er valt wat te zeggen voor Jay McInerney,’ zei hij.

Ik knikte, alsof ik dat allang had bedacht. ‘En DeLillo, uiteraard,’ voegde ik eraan toe. ‘Wolfe. Komen we weg met Franzen?’

‘Absoluut.’ Ian leunde achterover in zijn stoel en sloeg zijn armen over elkaar op zijn gekreukte overhemd. ‘Philip Roth had je al, neem ik aan?’

‘Zeker, zeker,’ zei ik, hoewel Philip Roth nog niet bij me was opgekomen en ik destijds nog niet één boek van hem gelezen had.

Er klonk een hoorbare ‘tss’ vanaf de andere kant van het bureau.

‘Ik bedoel, als we nog iets verder teruggaan, zouden we kunnen kijken naar Salinger...’ bouwde ik voort.

De ‘tss’ ging nu over in een luide, ongeduldige kreun.

Ian trok zenuwachtig met zijn mondhoeken. ‘Wilde je soms iets zeggen, Lucy?’ vroeg hij geamuseerd.

‘Nee,’ zei ze blozend. ‘Of eigenlijk, ik bedoel, ja, ja, toch wel.’ Ze kuchte en haar wangen kleurden rood vanuit het midden.

‘Ga je gang...’ Ian gebaarde met één hand dat ze het woord had.

‘Nou, hebben jullie eraan gedacht om, zeg maar, ook vrouwen in jullie lijst op te nemen?’ vroeg ze, steeds sneller en harder pratend. ‘Het zijn gewoon altijd diezelfde saaie, oude, blanke mannen. Ik bedoel, voor je het weet komen jullie nog met John Updike aan of zo.’

Ik lachte schamper, terwijl ik mezelf inprentte John Updike op de lijst te zetten. Hoe had ik John Updike over het hoofd kunnen zien? Precies door dat soort fouten viel ik dus door de mand. Werd ik het jongetje bij wie thuis nooit afgeladen boekenkasten hadden gestaan, maar dat het qua leesstof met de *Reader's Digest* van zijn moeder moest doen.

‘... die in feite alles schrijven met hun lul uit hun broek en elkaar allemaal zelfgenoegzaam op de schouders kloppen,’ zei Lucy, ‘ter-

wijl hun “maatschappijkritische” romans in werkelijkheid gewoon in een nieuw jasje gestoken familiedrama’s met wat extra testosteron zijn. Er zijn fantastische vrouwelijke auteurs in Amerika die, alleen maar omdat ze over families schrijven en van die... f-f... afschuwelijke omslagen hebben met close-upfoto’s van kinderen en zandkastelen, gewoon standaard buiten beschouwing worden gelaten.’ Ze liet haar hoofd hangen. Er viel wat haar los over haar bleke voorhoofd. ‘Sorry,’ zei ze. ‘Ik wou alleen maar...’

Ik glimlachte naar haar. Wat lief, dacht ik, om zo bevolgen over iets te zijn. Ze ving mijn blik op en glimlachte terug, met haar lippen iets van elkaar waardoor ik haar onberispelijke, rechte en volkomen functionele tanden kon zien.

‘Sodeju zeg,’ zei Ian. ‘Ik had even gemist dat we Emmeline Pankhurst in ons midden hadden. Wie stel jij dan voor?’

‘Anne Tyler, Joan Didion, Donna Tartt,’ zei Lucy zonder op te kijken. ‘En dat is nog maar het begin. Dat is voor als je het überhaupt eens bent met de basispremissie dat er zoiets als “de literaire canon” bestaat. Wat voor mij overigens niet geldt.’

Ian gniffelde hardop. ‘Bedankt, Luce. Trouwens, wat had je ook alweer gestudeerd in Bristol?’

‘Engels,’ mompelde ze. ‘En het was in Durham.’

‘Dacht ik al.’

‘Ik vind het eigenlijk wel een goed idee,’ zei ik, overvallen door het geluid van mijn eigen stem. ‘Er kunnen best wat vrouwen bij.’

Een brede glimlach verscheen op Lucy’s gezicht. Haar bril was van haar neus gezakt, ze duwde hem met haar afgekloven wijsvinger weer omhoog en ik zag, en zijzelf ook, dat haar hand trilde. ‘Bedankt, Martin.’ Met stralende ogen keek ze me aan.

Hoe beter ik haar sindsdien leerde kennen, hoe meer ik tegen wil en dank gecharmeerd van haar raakte. Ze was zo vol respect, zo vol bewondering, zo innig dankbaar voor het kleinste beetje aandacht dat ik haar gaf. En ik, op mijn beurt, vond haar intelligent en interessant gezelschap. Ze wist een hoop.

We begonnen samen te lunchen. Aanvankelijk was het gewoon een broodje in de personeelskantine, maar al gauw gingen we over op het restaurant aan de overkant, waar we in houten zitjes zaten en wijn dronken uit een anderhalveliterfles waar de ober aan het eind van de maaltijd een streepje op zette en ons het aantal gedronken centimeters in rekening bracht. Het was een kwestie van tijd voordat de lunch overging in een drankje na het werk – ik: een halve liter Guinness, Lucy: een gin-tonic. (Ik hield helemaal niet van Guinness. Ik dronk het alleen als ik mannelijk wilde overkomen.) Na een halfjaar gingen we uit eten. We hadden allebei een voorliefde voor Iraans en zochten 's avonds aan de foute kant van Kensington de beste tentjes uit voor een auberginestoofschotel en lam met zuurbessen.

En toen kuste ze me en wist ik niet hoe ik nee moest zeggen. Het was op de stoep voor een vrolijk geschilderd eethuisje dat Tas of Yaz of Fez of iets dergelijks heette. We stonden onder een lantaarnpaal, met een laagje klamvochtige motregen als nat katoen op ons haar en ik bekeek haar gezicht, de waterige spetters op haar ouderwets grote bril, het discrete geschommel van de overtollige huid vlak onder haar kin, de dubbele sproet op een van haar oorlelletjes, waardoor het net was of ze gaatjes had, hoewel ze een van de weinige vrouwen was die ik kende die ze niet had.

‘Te bang voor ontstekingen,’ had ze ooit gezegd toen ze het me uitlegde. ‘Te bang voor alles.’

Dom is ze niet.

Terwijl ik naar haar keek veranderde haar gezicht van uitdrukking. Haar ogen – bruin, vol leven – kregen iets vloeibaars, alsof het bruin er, als je even niet keek, uit zou lekken. Te laat begreep ik dat het lust was die ik in die donkere pupillen zag. Ze bracht haar hoofd dichterbij en omhelsde me, en ik zwichtte omdat dat verreweg het makkelijkst was. En zoveel kwaad zou het toch niet kunnen?

Haar lippen waren zacht en vol. De kus werd vochtiger en enthousiaster. Er klonk een zacht gekreun uit haar keel en toen trok